PRIIT PIKAMÄE
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2023. február 16.[1]

C-567/21. sz. ügy

BNP Paribas SA
kontra
TR

(a Cour de cassation [semmítőszék, Franciaország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – 2001/44/EK rendelet – 33. és 36. cikk – A bírósági határozatok elismerése – A jogvita eldöntésének feltételéül szolgáló elismerés – A kérelmek koncentrációjára vonatkozó nemzeti szabály – Ítélt dolog – A jogerő alóli kivétel – A »jogalap« és a »tárgy« fogalma”

I. Bevezetés

1. A jelen ügyben a Cour de cassation (semmitőszék, Franciaország) a 44/2001/EK tanácsi rendelet[2] 33. és 36. cikkének értelmezésére vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelmet nyújtott be a Bírósághoz.

2. Az előterjesztő bíróság által feltett három kérdés lehetőséget ad a Bíróságnak arra, hogy pontosítsa egy első tagállamban hozott olyan ítélet jogerejének kereteit, amelynek elismerésére egy második tagállamban benyújtott új keresettel szemben hivatkoznak, és az új kereset eldöntése az elismeréstől függ. A Bíróságot különösen arra kérik fel, hogy egy ilyen széleskörű jogelméleti gondolkodással[3] jellemezhető környezetben határozza meg az uniós jog és a nemzeti jog részesedését a jogerőnek az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bírósága általi meghatározásában[4].

[1] Eredeti nyelv: francia.

[2] A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2001. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o., helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o.; HL 2011. L 124., 47. o.).

[3] Lásd többek között: Turmo, A., *L'autorité de la chose jugée en droit de l'Union européenne*", Bruylant, Brüsszel, 2017; Kessedjian, C., „L'autorité de la chose jugée et l'effectivité du droit européen”, *ERA Forum*, 11. szám, 2010, 263. és azt követő oldalak; Menétreyr, S. és Cuniberti, G., „Saisie conservatoire en France sur des biens gelés par une injonction *Mareva* chypriote: le (faible) jeu de l'autorité de chose jugée”, *Revue critique de droit international privé*, 2019, 215. és azt követő oldalak.

[4] Meg kell jegyezni, hogy ezzel a kérdéssel a Recamier-ügy (C-707/21, jelenleg felfüggesztve) is foglalkozik, amelyben a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezte a Bíróságtól, hogy „a jogerő önálló meghatározása a jogerő valamennyi feltételére és joghatására vonatkozik-e” vagy „ e meghatározás részben az eljáró bíróság és/vagy a határozatot hozó bíróság joga alapján is történhet”. E második eset vonatkozásában lásd: Bléry, C., „Quelle autonomie de la notion d'autorité de la chose jugée?: droit de l'union versus droit français”, *Dalloz actualité*, 2021. december 1.

II. Jogi háttér

A. Az uniós jog

3. A jelen ügy szempontjából a 44/2001 rendelet 27., 33. és 36. cikke releváns.

B. A nemzeti jog

1. A francia jog

4. A code du travail (munka törvénykönyve) L. 1234-5. cikkének első bekezdése értelmében, amennyiben a munkavállaló nem teljesíti a felmondási időt, a felmondási idő megváltására jogosult, kivéve, ha súlyos kötelezettségszegést követett el.

5. A munka törvénykönyve L. 1234-9. cikkének első bekezdése értelmében:

„A határozatlan időre szóló munkaszerződéssel rendelkező munkavállaló – a súlyos kötelezettségszegés esetét kivéve – végkielégítésre jogosult, amennyiben a felmondás időpontjában ugyanazon munkáltatónál nyolc hónapos folyamatos munkaviszonnyal rendelkezik”.

6. A munka törvénykönyve L. 1235-3. cikke szerint, amennyiben a munkavállaló elbocsátására nem valós és komoly ok miatt kerül sor, a bíróság javasolhatja a munkavállalónak a munkáltatónál betöltött munkakörbe történő visszahelyezését, a megszerzett előnyeinek megőrzése mellett. Amennyiben az egyik fél visszautasítja ezt a munkakörbe történő visszahelyezést, a bíróság a munkáltató terhére kártérítést ítél meg a munkavállaló részére.

7. A munka törvénykönyve R. 1452-6. cikkének a 2016. május 20-i 2016-660. sz. rendeletet [5] megelőző szövege a következőképpen rendelkezett:

„Az ugyanazon felek között létrejött munkaszerződéssel összefüggő valamennyi kérelem – függetlenül attól, hogy a felperestől vagy az alperestől származik – egyetlen eljárás tárgyát képezi.

Ez a szabály nem alkalmazható, amennyiben a követelések alapja csak a conseil de prud’hommes-hoz (munkaügyi bíróság) fordulást követően jött létre vagy derült ki.”

2. Az Egyesült Királyság joga

8. Az 1996. évi Employment Rights Act (a munkavállalók jogairól szóló 1996. évi törvény) 98. cikke a következőket írja elő:

„(1) E rész alkalmazásában annak eldöntése érdekében, hogy a munkavállaló elbocsátása indokolt vagy visszaélésszerű volt-e, a munkáltatónak bizonyítania kell

a) az elbocsátás indokát (vagy több indok esetén a fő indokát), valamint

[5] JORF 0120. sz., 2016. május 25., 30. sz. szöveg

b) azt, hogy vagy a (2) bekezdés alá tartozó indokról, vagy más olyan érdemi indokról van szó, amely igazolhatja egy, a munkavállaló által betöltött álláshelyet betöltő munkavállaló elbocsátását.

(2) Valamely indok akkor tartozik a jelen bekezdés alá, ha

[…]

b) a munkavállaló magatartására vonatkozik.

[…]

(4) Amennyiben a munkáltató eleget tett az (1) bekezdés követelményeinek, azon kérdés eldöntése, hogy az elbocsátás (a munkáltató által bizonyított indokra tekintettel) indokolt vagy visszaélésszerű volt-e,

a) attól függ, hogy az adott körülmények között (ideértve a munkáltató vállalkozásának méretét és adminisztratív erőforrásait) a munkáltató észszerűen vagy észszerűtlenül járt-e el a tekintetben, hogy azt a munkavállaló elbocsátását indokoló elégséges okként kezelte, és

b) a méltányosságnak és az ügy érdemének megfelelően történik.

[…]”

9. E törvény 118. cikke úgy rendelkezik, hogy amennyiben a bíróság a 112. cikk (4) bekezdésének és a 117. cikk (3) bekezdésének megfelelően visszaélésszerű elbocsátás miatti kártérítést ítél meg, e kártérítés a) egy (a 119-122. és a 126. cikk szerint kiszámított) alapkártérítésből, és b) (a 123., 124., 124A. és 126. cikk szerint kiszámított) ellentételezésből áll.

III. A jogvita alapját képező tényállás, az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

10. TR-t a BNP társaság (jelenleg: BNP Paribas társaság) alkalmazta 1998. augusztus 25-én, az angol jog szerinti szerződés alapján annak érdekében, hogy Londonban „senior dealer” feladatkört töltsön be.

11. TR 2009. április 2-án ezzel a társasággal szingapúri kiküldetés céljából egy, a francia jog szerinti, határozatlan időre szóló munkaszerződést kötött. Munkaszerződésének 2010. augusztus 16-i módosítása alapján a BNP Paribas társaság londoni leányvállalatához rendelték ki.

12. Munkaviszonyát egy 2013. szeptember 30-i levéllel a szingapúri kiküldetése alatt bekövetkezett tényekből eredő súlyos kötelezettségszegés miatt megszüntették.

13. TR 2013. december 20-án keresetet indított az Employment Tribunal (munkaügyi bíróság, Egyesült Királyság) előtt, amely 2014. szeptember 26-i ítéletével mint megalapozottnak helyt adott a visszaélésszerű elbocsátás miatti panaszának (complaint of unfair dismissal), és 81 175 font sterling (kb. 94 401,77 euró) összegű, az elbocsátásra tekintettel járó kártérítést (compensatory award) állapított meg a javára, és a korrekciós intézkedésekkel kapcsolatos egyéb kérdéseket egy későbbi tárgyalásra halasztotta.

14. Az Employment Tribunal (munkaügyi bíróság) többek között megjegyezte, hogy bár TR-t a francia munka törvénykönyve alapján szankcionálták, a BNP Paribas jogtanácsosa elfogadta, hogy az ügyet az 1996. évi törvény és a brit ítélkezési gyakorlat alapján kell elbírálni.

15. TR ezt követően 2014. november 27-i keresetlevelével a conseil de prud'hommes de Paris-hoz (párizsi munkaügyi bíróság, Franciaország) fordult többek között annak érdekében, hogy ez a bíróság kötelezze a BNP Paribas társaságot valós és komoly ok nélküli elbocsátás miatti kártérítés, végkielégítés, felmondási idő megváltása, valamint a munkaszerződésben előírt bónuszoknak és jutalmaknak megfelelő különböző összegek megfizetésére. A conseil de prud'hommes (munkaügyi bíróság) 2016. május 17-i ítéletével megállapította, hogy e kérelmek a jogerős határozat miatt elfogadhatatlanok.

16. A cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság, Franciaország) 2019. május 22-i ítéletével teljes egészében hatályon kívül helyezte ezt az ítéletet.

17. Ezen ítéletből kitűnik, hogy a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) úgy határozott, hogy az Employment Tribunal (munkaügyi bíróság) ítélete annyiban jogerős, amennyiben megállapítja, hogy az elbocsátás nem valós és komoly okon alapult. E bíróság ugyanakkor megállapította, hogy a conseil de prud'hommes de Paris (párizsi munkaügyi bíróság) előtt előterjesztett követelésekkel szemben nem lehet jogerőre hivatkozni, és kötelezte a BNP Paribas-t a valós és komoly ok nélküli elbocsátás miatti kártérítés, végkielégítés, felmondási idő megváltása, valamint a munkaszerződésben előírt bónuszoknak és jutalmaknak megfelelő különböző összegek megfizetésére.

18. E következtetés levonásához a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) többek között megjegyezte, hogy a brit bírósághoz benyújtott keresetben kifejezetten szerepel, hogy TR nem követel kártérítést és szociális juttatásokat a munkaviszonya megszűnésével összefüggésben, és ilyen követeléseket egy másik bíróság előtt fog érvényesíteni. E bíróság úgy ítélte meg, hogy a francia bíróság előtt előterjesztett keresetek nem azonosak, és nem ugyanaz a jogalapjuk, mint a brit bíróság előtt előterjesztett kereseteknek.

19. A BNP Paribas felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Cour de cassation (semmítőszék) elé. Kérelmének alátámasztására többek között a 44/2001 rendelet 33. cikkére hivatkozik, azt állítva, hogy a brit bíróság által hozott ítélet miatt a francia bíróságok nem vizsgálhatták a TR által előterjesztett kérelmeket. E tekintetben a kérelmező először is arra hivatkozik, hogy a francia bírósághoz előterjesztett, a külföldi határozat jogereje alóli kivételre való hivatkozását az említett határozatnak a meghozatal helye szerinti tagállamban fennálló önállósága és érvényesülése alapján kell értékelni. Másodszor azt állítja, hogy a valamely tagállamban hozott ítélet jogerőre emelkedése kizárja, hogy egy másik tagállamban azonos tárgyú, azonos jogalapú és azonos felek részvételével indított keresetet nyújtsanak be.

20. E kérelem vizsgálata során a Cour de cassation (semmítőszék) megjegyezte, hogy a BNP Paribas a Court of Chancery (England and Wales) (kancelláriai bíróság [Anglia és Wales]) 1843. július 20-i Henderson v. Henderson határozatából eredő „abuse of process" szabályra hivatkozik, amely „arra kötelezi a feleket, hogy amennyiben a kérdésük valamely hatáskörrel rendelkező bíróság előtti jogvita tárgyává válik, az ügyük egészét terjesszék e bíróság elé annak érdekében, hogy e kérdés valamennyi vonatkozását – fellebbezés fenntartása mellett – egyszer s mindenkorra el lehessen dönteni"[6].

[6] Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat 37. pontja. Rá kell mutatni, hogy „abuse of process" szabályát a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelem nem anonimizált és teljes változatának 38. pontjában részletesen tárgyalja.

21. A Cour de cassation (semmítőszék) emlékeztetett arra is, hogy az akkor hatályos francia jogszabályok értelmében az ugyanazon felek között létrejött munkaszerződéssel összefüggő valamennyi kérelem – függetlenül attól, hogy a felperestől vagy az alperestől származik – egy eljárás tárgyát képezi, és ez a szabály nem alkalmazható, amennyiben a követelések alapja csak a munkaügyi bírósághoz fordulást követően jött létre vagy derült ki.

22. E körülmények között a Cour de cassation (semmítőszék) 2021. szeptember 8-án úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a [44/2001] tanácsi rendelet 33. és 36. cikkét, hogy amennyiben a határozat kiadásának helye szerinti tagállam joga e határozatnak olyan hatást tulajdonít, hogy az akadályát képezi annak, hogy azonos felek új keresetet indíthassanak olyan kérelmek elbírálása érdekében, amelyeket az első eljárás során előterjeszthettek volna, az e határozat által a megkeresett tagállamban kiváltott hatások kizárják, hogy ez utóbbi állam bírósága az ilyen kérelmekről határozzon, amennyiben ezen állam időbeli hatály folytán alkalmazandó joga a munkajog területén a követelések koncentrációjára vonatkozóan hasonló kötelezettséget írt elő?

2) Az ezen első kérdésre adandó nemleges válasz esetén úgy kell-e értelmezni a [44/2001 rendelet] 33. és 36. cikkét, hogy valamely olyan keresetnek, mint az egyesült királysági »unfair dismissal« miatti keresetnek, megegyezik-e a jogalapja és a tárgya az olyan keresetével, mint a francia jog szerinti, valós és komoly ok nélküli elbocsátás miatti kereset, amely folytán elfogadhatatlanok a munkavállaló által azt követően, hogy tekintetében az Egyesült Királyságban az »unfair dismissal«-t megállapító és ennek alapján elbocsátásra tekintettel járó kártérítést (compensatory award) megítélő határozat került meghozatalra, a francia bíróság előtt előterjesztett, valós és komoly ok nélküli elbocsátás miatti kártérítés, felmondási idő megváltása és végkielégítés iránti kérelmek? Különbséget kell-e tenni e tekintetben a valós és komoly ok nélküli elbocsátás miatti kártérítés, amelynek jogalapja és tárgya azonos lehet a »compensatory award« tárgyával és jogalapjával, illetve a végkielégítés és a felmondási idő megváltása között, amelyek a francia jogban akkor járnak, ha az elbocsátás valós és komoly okon alapul, azonban nem járnak a súlyos kötelességszegésen alapuló elbocsátás esetén?

3) Hasonlóképpen, úgy kell-e értelmezni a [44/2001 rendelet] 33. és 36. cikkét, hogy egy, az egyesült királysági »unfair dismissal« miatti keresethez hasonló keresetnek, illetve a munkaszerződésben előírt bónuszok vagy jutalmak megfizetése iránti keresetnek azonos a jogalapja és a tárgya, amennyiben e keresetek a felek közötti ugyanazon szerződéses jogviszonyon alapulnak?”

IV. A Bíróság előtti eljárás

23. Írásbeli észrevételeket az alapeljárás felei, a francia és a svájci kormány, valamint az Európai Bizottság nyújtott be.

V. Jogi elemzés

A. Előzetes megfontolások

24. Úgy vélem, hogy az előterjesztő bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések vizsgálata előtt néhány észrevétel kifejtése szükséges.

1. A 44/2001 rendelet alkalmazhatóságáról

25. Meg kell vizsgálni, hogy a 44/2001 rendelet az időbeli és térbeli hatálya alapján alkalmazható-e. E tekintetben megjegyzem, hogy az Employment Tribunal (munkaügyi bíróság) határozatát, amelynek elismerése az alapeljárás tárgyát képezi, a 2013. december 20-án benyújtott keresetet követően hozták meg.

26. Először is ebből a körülményből következik, hogy a 44/2001 rendelet időbeli hatálya folytán az alapeljárásban alkalmazandó. E rendelet ugyanis az 1215/2012/EU rendelet[7] 66. cikkének (2) bekezdése értelmében továbbra is alkalmazandó a 2015. január 10. előtt indított bírósági eljárásokban hozott határozatokra.

27. Ugyanebből a körülményből következik, hogy a 44/2001 rendelet a területi hatálya alapján alkalmazandó. E következtetés levonása során megjegyzem, hogy a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről szóló megállapodás[8] 67. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerint „az 1215/2012/EU rendelet alkalmazandó az átmeneti időszak vége előtt indított jogi eljárásokban hozott határozatok elismerésére és végrehajtására, továbbá az átmeneti időszak vége előtt az alaki követelményeknek megfelelően kiállított vagy bejegyzett közokiratokra és jóváhagyott vagy megkötött perbeli egyezségekre”. Ebből következik, hogy a 44/2001 rendelet az átmeneti időszak végéig az Egyesült Királyságban alkalmazandó marad.

28. E tényezőkre tekintettel a 44/2001 rendeletet időbeli és térbeli hatálya alapján az alapeljárásban alkalmazandónak kell tekinteni.

2. A 44/2001 rendelet értelmezéséről

29. Ami a 44/2001 rendelet rendelkezéseinek értelmezését illeti, emlékeztetek arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat[9] szerint, mivel e rendelet a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i egyezmény (a továbbiakban: Brüsszeli Egyezmény)[10] helyébe lépett, a Bíróság által az ezen egyezmény rendelkezéseire vonatkozóan adott értelmezés e rendelet rendelkezéseire is érvényes, amennyiben ezen uniós jogszabályok rendelkezései egyenértékűnek tekinthetők.

[7] A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról (átdolgozás) szóló, 2012. december 12-i parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 351., 1. o.). Ez a rendelet a 44/2001 rendelet helyébe lépett.

[8] HL 2019. L 384., 1. o.

[9] Lásd: 2019. június 6-i Weil ítélet (C-361/18, EU:C:2019:473, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Megjegyzem továbbá, hogy az 1215/2012 rendelet értelmezése tekintetében a Bíróság hasonló érvelést követ. Lásd ebben az értelemben: 2022. június 20-i London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association ítélet (C-700/20, EU:C:2022:488, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[10] HL 1972. L 299., 32. o.

30. Márpedig megjegyzem, hogy egyrészről a Brüsszeli Egyezmény 26. és 29. cikkét, másrészről a 44/2001 rendelet 33. és 36. cikkét, amelynek értelmezését a kérdést előterjesztő bíróság kéri, gyakorlatilag azonos módon fogalmazták meg, így a Bíróságnak a Brüsszeli Egyezményt értelmező ítéletei alkalmasak arra, hogy megfelelő alapot nyújtsanak a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdések megválaszolásához [11].

3. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések körülhatárolásáról

31. Először is megemlítem, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által nyújtott tájékoztatásból kitűnik, hogy a BNP Paribas társaság az Employment Tribunal (munkaügyi bíróság) által hozott ítéletre támaszkodik annak megállapítása során, hogy a TR által később Franciaországban benyújtott kereset elfogadhatatlan. Véleményem szerint ez a helyzet megfelel a 44/2001 rendelet 33. cikkének (3) bekezdésében említett helyzetnek, amely arra az esetre vonatkozik, amikor az elismerést valamely tagállami bíróság előtt olyan jogvitában kérik, amelynek elbírálása ezen elismeréstől függ. Márpedig, amint arra a P. Jenard által készített jelentés [12] rámutat, ez a szabály arra az esetre vonatkozik, amikor a fél a jogerő alóli kivételként hivatkozik az elismerésre.

32. E tekintetben megjegyzem, hogy bár az elismerés nem azonos a jogerővel [13], a két fogalom mégis összefügg. A jogerő tehát az elismerés egyik aspektusa. Konkrétabban, az elismerés a jogerő szempontjából lehet pozitív tényező, amennyiben lehetővé teszi az első tagállamban hozott határozat által megteremtett jogi helyzet bevezetését egy második tagállamban, vagy negatív tényező, amennyiben jogerősen megtiltja, hogy az első tagállamban hozott bírósági határozatot egy második államban az e határozatban eldöntöttekkel azonos kérdésekben benyújtott keresetekkel megkérdőjelezzék [14].

33. Ebből következik, hogy az alapeljárást a 44/2001 rendeletben az elismerésre vonatkozóan rögzített szabályoknak e második szempontja alapján kell vizsgálni. Véleményem szerint ez a keret egy kettős problémát határol el. Egyrészt pontosítani kell, hogy milyen alapon kell meghatározni az első tagállamban hozott olyan határozat jogerejének terjedelmét, amelynek elismerésére egy második tagállam bírósága előtt hivatkozik valaki. Másrészt ez a keret magában foglalja annak meghatározását, hogy e határozat hogyan viszonyul a második tagállamban benyújtott keresethez annak megállapítása érdekében, hogy ez az új eljárás részben vagy egészben elfogadhatatlan-e az első tagállamban hozott ítélet jogerőre emelkedése miatt.

34. Másodszor megjegyzem, hogy az „abuse of process” brit szabálynak a kérdést előterjesztő bíróság általi ismertetését vitatva az alapeljárás alperese azt állítja, hogy e szabály alkalmazása azokra az esetekre korlátozódik, amikor a felperes perrel való visszaélést követett el, így nem zárja ki a második eljárás megindítását. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek

[11] Azt is meg kell jegyezni, hogy a 44/2001 rendelet 33. cikkee (1) bekezdésének és 36. cikkének megfogalmazása nagyon hasonlít az 1215/2012 rendelet 36. és 52. cikkének szövegére.

[12] A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i egyezményről szóló jelentés, HL 1979. C 59., 44. o.) (a továbbiakban: Jenard jelentés).

[13] Ezzel kapcsolatban P. Jenard rámutat, hogy „[a] több egyezményben szereplő »jogerő« kifejezést kifejezetten kihagyták, mivel elismerhetőek az ideiglenes határozatok és a peren kívüli eljárásban hozott határozatok, amelyek nem mindig rendelkeznek »jogerővel«”. Jenard-jelentés, 43. o.

[14] Ezek az okfejtések a következő művekből származnak: Gaudemet-Tallon, H. és Ancel, M.É., *Compétence et exécution des jugements en Europe*, LGDJ, 6. kiadás, 2018, 583. o., valamint Alexandre, D. és Huet, A., *Répertoire de procédure civile, compétence judiciaire européenne, reconnaissance et exécution des décisions en matière civile et commerciale*, 2021, 335. és azt követő bekezdések.

helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell [15]. Ezért úgy látom, hogy a Bíróságnak kizárólag a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott jogi és ténybeli elemek alapján kell döntenie.

B. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről

35. Az első kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a 44/2001 rendelet 33. és 36. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes, hogy a valamely tagállamban hozott ítélet azzal a következménnyel jár, hogy a másik tagállam bírósága előtt előterjesztett keresetek elfogadhatatlanná válnak amiatt, hogy ezen államok jogszabályai olyan eljárási szabályt írnak elő, amely összevonja az összes olyan keresetet, amelyet az első eljárás során előterjeszthettek volna.

36. Más szóval, e kérdés magában foglalja annak eldöntését, hogy a 44/2001 rendeletben meghatározott, elismerésre vonatkozó szabályok alkalmazásához a származási államban hozott határozat jogerejét egy, kérelmek koncentrációjára vonatkozó belső szabályra való hivatkozással kell-e behatárolni.

37. Ahhoz, hogy erre a kérdésre választ kapjunk, úgy vélem, hogy először is tisztázni kell az „elismerés” fogalmának körvonalait. E tekintetben meg kell említeni, hogy a 44/2001/EK rendelet nem határozza meg az elismerést, csupán kimondja a 33. cikk (1) bekezdésében, hogy „[v]alamely tagállamban hozott határozatot más tagállamban külön eljárás nélkül elismerik”, a 36. cikkben pedig azt, hogy „[a] külföldi határozat érdemben semmilyen körülmények között sem vizsgálható felül”.

38. Ugyanakkor emlékeztetek arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az uniós jog valamely rendelkezése értelmének és terjedelmének a meghatározásához nemcsak annak szövegét, hanem a kontextusát, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi [16].

39. Először is, a 44/2001 rendelet célkitűzéseit illetően a (2), a (6), a (16) és a (17) preambulumbekezdésből kitűnik, hogy az a polgári és kereskedelmi ügyekben a tagállamokból származó határozatok szabad mozgásának a biztosítására törekszik [17] egységes hatásköri szabályok előírása és az alakiságoknak az e határozatok gyors és egyszerű elismerése és végrehajtása céljából történő egyszerűsítése útján [18].

[15] 2022. október 20-i Koalitsia „Demokratichna Bulgaria – Obedinenie” ítélet (C-306/21, EU:C:2022:813, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[16] 2022. október 27-i Orthomol ítélet (C-418/21, EU:C:2022:831, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Pontosabban, a 44/2001 rendelet rendelkezéseit önálló módon, e rendelet rendszerére és célkitűzéseire figyelemmel kell értelmezni. Lásd ebben az értelemben: 2018. március 7-i E.ON Czech Holding ítélet (C-560/16, EU:C:2018:167, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[17] Megjegyzem, hogy P. Jenard a jelentésében hangsúlyozta, hogy a Brüsszeli Egyezmény „arra törekszik, hogy a lehető legteljesebb mértékben megkönnyítse az ítéletek szabad mozgását, és azt ebben a szellemben kell értelmezni” (Jenard-jelentés, 42. o.).

[18] 2018. október 4-i Società Immobiliare Al Bosco ítélet (C-379/17, EU:C:2018:806, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

40. Ezt követően, a 44/2001 rendelet által kialakított rendszert illetően, e rendelet (16) és (17) preambulumbekezdése kiemeli a tagállamok bíróságai közötti kölcsönös bizalom elvének fontosságát a bírósági határozatok elismerésének és végrehajtásának vonatkozásában, ami azt is feltételezi, hogy a szóban forgó fogalmat nem lehet megszorítóan értelmezni [19].

41. Végül a Jenard-jelentés az elismerés következményeit úgy határozta meg, hogy „az elismerésnek az a hatása, hogy ugyanazt az önállóságot és érvényesülést biztosítsa a határozatnak, mint amellyel az abban a tagállamban rendelkezik, ahol hozták” [20].

42. A Bíróság, amely kifejezetten átvette ezt az utóbbi javaslatot, a Hoffmann ítéletben [21] pontosította az elismerés hatásait, amikor kimondta, hogy a Brüsszeli Egyezmény 26. cikke alapján elismert külföldi határozatnak főszabály szerint a megkeresett államban ugyanazon joghatásokat kell kiváltania mint a származási államban [22].

43. Ezt követően a Bíróság a valamely másik tagállamban hozott határozatnak az egyik tagállamban történő végrehajtásával összefüggésben, továbbra is a Jenard-jelentésre [23] hivatkozással úgy határozott, hogy „noha az elismerésnek főszabály szerint az a hatása, hogy ugyanazt az önállóságot és érvényesülést biztosítsa a határozatnak, mint amellyel az abban a tagállamban rendelkezik, ahol hozták, nem indokolt valamely ítéletnek – annak végrehajtása során – olyan jogkövetkezményeket tulajdonítani, amelyek a származási tagállamban sem fűződnek hozzá, illetve azt olyan joghatásokkal felruházni, amelyeket még közvetlenül a megkeresett tagállamban hozott azonos típusú ítéletek sem keletkeztetnének” [24].

44. Ezekből az ítéletekből következik, hogy a 44/2001 rendelet szerkezetének megfelelően, amely lényegében elkülöníti az elismerésre vonatkozó szabályokat a határozatok végrehajtására vonatkozó szabályoktól [25], a Bíróság attól függően tesz különbséget, hogy a jogvita középpontjában melyik áll e két fogalom közül.

45. A bírósági határozatok végrehajtását illetően, amely az ítéletben foglalt jog érvényesítését biztosító kényszerítő intézkedések végrehajtását foglalja magában [26], a Bíróság kifejezetten a származási állam és a megkeresett állam jogára hivatkozik a külföldi határozat joghatásainak a nemzeti határozat által kiváltott joghatásokhoz való igazítása érdekében [27].

[19] 2012. november 15-i Gothaer Allgemeine Versicherung és társai ítélet (C-456/11, a továbbiakban: Gothaer ítélet, EU:C:2012:719, 28. pont).

[20] Jenard-jelentés, 43. o.

[21] 1988. február 4-i ítélet (145/86, EU:C:1988:61).

[22] 1988. február 4-i Hoffmann ítélet (145/86, EU:C:1988:61, 10. és 11. pont). Lásd még ebben az értelemben: Gothaer ítélet, 34. pont.

[23] Jenard-jelentés, 48. o.

[24] 2009. április 28-i Apostolides ítélet(C-420/07, EU:C:2009:271, 66. pont); 2011. október 13-i Prism Investments ítélet (C-139/10, EU:C:2011:653, 38. pont); 2018. október 4-i Società Immobiliare Al Bosco ítélet (C-379/17, EU:C:2018:806, 40. pont).

[25] Bár az elismerésre és a végrehajtásra vonatkozó szabályokat a 44/2001/EK rendelet III. fejezete foglalja magában, az említett fejezet 3. szakaszának közös rendelkezéseitől eltekintve az említett rendelet külön szakaszaiban található külön szabályok vonatkoznak rájuk.

[26] A végrehajtás fogalmát illetően lásd Alexandre, D. és Huet, A., *Répertoire de procédure civile, compétence judiciaire européenne, reconnaissance et exécution des décisions en matière civile et commerciale*, 2021, 335. bekezdés; Requejo Isidro, M., *Brussels I Bis: A Commentary on Regulation (EU) nº 1215/2012*, Elgar Commentaries in Private International Law, 2022, 550. o.

[27] Végeredményben e megoldást alkalmazza az 1215/2012 rendelet, amely az 54. cikkében kimondja: „[h]a a határozat olyan intézkedést vagy rendelkezést tartalmaz, amely nem ismert a címzett tagállam jogában, az említett intézkedést vagy rendelkezést lehetőség szerint hozzá kell igazítani az adott tagállam jogában létező, azonos joghatást kiváltó, valamint hasonló célokat és érdekeket követő intézkedéshez vagy rendelkezéshez.”

46. Ezzel szemben megjegyzem, hogy az ítéletek elismerését illetően a Bíróság a fent említett ítéletekben kizárólag annak a tagállamnak a jogára hivatkozik, amelyben az ítéletet meghozták. Ebből véleményem szerint az következik, hogy az elismerés abban áll, hogy egy tagállamra kiterjesztik azokat a szabályokat, amelyeket a származási állam joga az ott hozott határozatokhoz fűz. E megoldás szerint tehát, amelyet a jogtudomány a „joghatások kiterjesztésének" szabályaként ír le, az eredeti eljárás helye szerinti tagállam jogára kell hivatkozni annak érdekében, hogy meghatározzák a hivatkozott ítéletnek egy második tagállamban fennálló joghatásait, ideértve különösen az ítéletben eldöntött kérdéseket, az abban foglalt jogokat és azok anyagi következményeit a felek jogi helyzetére nézve [28].

47. Márpedig úgy vélem, hogy az idézett ítéleteket követően nem történt az ítélkezési gyakorlat megkérdőjelezésére alkalmas változás.

48. Megemlítem, hogy a Gothaer ítéletben a Bíróság többek között úgy határozott, hogy „[a] 44/2001 rendelet 32. és 33. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azt a bíróságot, amely előtt egy olyan határozat elismerésére hivatkoznak, amelyben valamely más tagállam bírósága joghatósági kikötés alapján saját joghatóságának hiányát állapította meg, köti az e kikötés érvényességére vonatkozó, a keresetet elfogadhatatlannak minősítő, jogerőre emelkedett ítélet indokolásában szereplő megállapítás" [29].

49. Ebből az ítéletből következik, hogy a joghatósági kikötésen alapuló joghatóság hiányát megállapító határozat indokai jogerőre emelkednek, függetlenül attól, hogy milyen hatállyal ruházzák fel azokat a nemzeti jogok. Első pillantásra egy ilyen megoldás azt sugallhatja, hogy a Bíróság az elismerés kérdésében az eredeti jogra való utalás helyett a jogerő autonóm fogalmát részesítette előnyben. Úgy tűnik azonban, hogy a Bíróság által elfogadott érvelés olvasata alapján ez az elemzés nem fogadható el.

50. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy az említett ítélet egy olyan tagállamban hozott ítélet elismerésének sajátos összefüggésében született, amely tagállam a joghatósági kikötés alapján a joghatósága hiányát állapította meg. Ebben az összefüggésben a Bíróság lényegében úgy vélte, hogy a kölcsönös bizalom elvét és az érdemi határozatok felülvizsgálatának tilalmát sértené, ha egy tagállam bírósága jogosult lenne felülvizsgálni egy másik tagállam bíróságának a 44/2001 rendelet rendelkezéseit alkalmazó, a joghatósága hiányát vagy fennállását megállapító határozatát. Ebből arra a következtetésre jutott, hogy az ilyen megfontolások szükségessé teszik a jogerőre vonatkozóan a nemzeti szabályoktól függetlenül, uniós szinten meghatározott autonóm megközelítést [30].

51. Megjegyzem továbbá, hogy a Bíróság nemcsak kifejezetten hivatkozott a Hoffmann ítéletre [31], hanem arra is ügyelt, hogy hangsúlyozza, hogy a tagállamok bíróságainak joghatóságuk hiányát a 44/2001 rendelet értelmében megállapító határozatai elismerésének, amely határozatokat az

[28] A joghatások kiterjesztésének szabályát és annak következményeit illetően lásd: Gaudemet-Tallon, H. és Ancel, M.É., *Compétence et exécution des jugements en Europe*, LGDJ, i. m., 550. o; Requejo Isidro, M., B*russels I bis: a commentary on Regulation (EU) n° 1215/2012*, i. m., 551. o.; Dickinson, A., Lein, E. and Jame, A., *The Brussels I regulation recast*, Oxford University Press, 2015, 13.33. és azt követő bekezdések.

[29] Gothaer ítélet, 43. pont.

[30] Gothaer ítélet, 35–39. pont.

[31] Hoffmann ítélet (145/86, EU:C:1988:61, 34. pont).

uniós jog által előírt közös joghatósági szabályok alkalmazásával hoznak, saját rendszere van [32]. Ebből következik, hogy – amint azt a francia kormány állítja – a Bíróság e megoldás hatályát erre a konkrét esetre kívánta korlátozni [33].

52. Mindezekből a megfontolásokból arra következtetek, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében az elismerésre való hivatkozáskor főszabály szerint egy határozat joghatásainak meghatározása céljából annak a tagállamnak a jogára kell hivatkozni, amelyben a határozatot hozták. Ebből következik, hogy az alapügyben az Employment Tribunal (munkaügyi bíróság) által hozott ítélet önállóságának és érvényesülésének megállapítása során az Egyesült Királyság jogát kell figyelembe venni.

53. Mindemellett a származási állam jogának jellegénél és céljánál fogva alkalmasnak kell lennie arra, hogy befolyásolja e határozat önállóságának és érvényesülésének behatárolását. Márpedig úgy vélem, hogy az Egyesült Királyság jogában a kérelmek koncentrációjára vonatkozóan előírt – a kérdést előterjesztő bíróság által bemutatott – eljárási szabálynak nem lehet ilyen hatása.

54. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság által nyújtott tájékoztatásból [34] kitűnik, hogy nem a „*res judicata*” fogalmán alapul az „abus of process” szabálya, amely megköveteli a felektől, hogy minden olyan jogalapot és követelést vonjanak össze [35], amelyet az eredeti határozathoz vezető eljárás során előadhattak volna. A kérdést előterjesztő bíróság szerint ez „közrendi szabály, amely azon alapul, hogy mind a közérdek, mind a felek érdeke miatt kívánatos, hogy ne húzódjon el a pereskedés, és az alperes ne legyen kitéve több egymást követő pernek, amikor egy is elegendő lett volna. Ez a szabály e visszaélés ellen irányul”.

55. E jellegzetességekre tekintettel úgy tűnik számomra, hogy ezt az eljárási szabályt az Egyesült Királyságnak a per gazdaságosságra vonatkozó saját koncepciója indokolja, amennyiben megakadályozza, hogy a felperes visszaélésszerűen kezdeményezzen esetlegesen új eljárásokat.

56. Ebből következik, hogy az első tagállamban hozott ítélet valamely tagállamban történő elismerése szempontjából a kérelmek koncentrációjára vonatkozó szabály nem kapcsolódik az első tagállamban hozott ítélet által érdemben már eldöntött kérdésekhez, az abban foglalt jogokhoz és azok anyagi jogi következményeihez a felek jogi helyzetére nézve.

57. Ebből véleményem szerint az következik, hogy egy ilyen szabály nincs hatással annak a határozatnak az önállóságára és hatékonyságára, amelynek elismerését kérik.

58. Egyébiránt úgy vélem, hogy az általam levonttal ellentétes következtetés nem lenne összhangban a 44/2001 rendelet rendszerével.

[32] Gothaer ítélet, 42. pont.

[33] Az ítélet hatályát illetően lásd: Requejo Isidro, M., *Brussels I Bis: A Commentary on Regulation (EU) nº 1215/2012*, i. m., 552. o; Dickinson A., Lein E. és Jame A., *The Brussels I Regulation Recast*, i. m., 13.51. és azt követő bekezdések; Voulgarakis K. D., „Reflections on the Scope of »EU Res Judicata«" in the context of Regulation 1215/2012: case C-456/11 (Gothaer)”, *Journal of private international law*, 2020, 16: 3, 451–464. o.; Nioche, M., „Reconnaissance d'une décision étrangère d'incompétence prise sur le fondement d'une clause attributive de juridiction”, *Revue critique de droit international privé*, 2013, 686. és azt követő oldalak; di Noto, R., „Règlement Bruxelles I: à propos de la reconnaissance et de l'autorité de la chose jugée d'une décision nationale d'incompétence”, www.gdr-elsj.eu.

[34] Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem nem anonimizált és teljes változatának 38. pontjára hivatkozom.

[35] Emlékeztetni kell arra, hogy a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az időbeli hatály alapján alkalmazandó francia jog hasonló szabályt ír elő a követelések koncentrációjára vonatkozóan.

59. Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy e rendelet célja, hogy egységes hatásköri szabályok előírása és az alakiságoknak az e határozatok gyors és egyszerű elismerése és végrehajtása céljából történő egyszerűsítése útján megkönnyítse a bírósági határozatok szabad mozgását. Amint azt a Bíróság hangsúlyozta, a joghatósági szabályok és a határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozó szabályok nem elkülönült és önálló egységet alkotnak, hanem szorosan kapcsolódnak egymáshoz [36].

60. E tekintetben a bírósági határozat elismerésének szakaszában a kérelmek koncentrációjára vonatkozó nemzeti szabály figyelembevétele, amelyet annak a tagállamnak a joga ír elő, amelyből a bírósági határozat származik, veszélyeztetheti a 44/2001/EK rendelet II. fejezetében foglalt szabályok későbbi végrehajtását. Konkrétabban, e rendelet az említett fejezet 5. és 9. szakaszában az egyedi munkaszerződésekkel kapcsolatos joghatóságra vonatkozó különös szabályokat, valamint a perfüggőségi helyzetekre és a kapcsolódó követelésekre vonatkozó rendelkezéseket ír elő.

61. Úgy vélem, hogy az alapeljárás tárgyát képező kötelezettség, mivel előírja, hogy valamennyi keresetet egyetlen kereset keretében kell benyújtani, alkalmas arra, hogy beavatkozzon az említett rendeletben előírt mechanizmusokba. Egy ilyen kötelezettség ugyanis megakadályozhatná, hogy a felek új kereseteket terjesszenek a 44/2001 rendelet által e keresetek elbírálására kijelölt bíróság elé, vagy megkerülhetné e rendelet azon önálló rendelkezéseit, amelyek célja az egymásnak ellentmondó ítéleteket eredményező párhuzamos eljárások megelőzése.

62. Márpedig a 44/2001 rendelet rendelkezéseinek alkalmazása nem függhet valamely tagállam eljárási szabályainak tartalmától, máskülönben sérülne a határozatok szabad mozgására vonatkozó célkitűzés.

63. Hozzáteszem, hogy ezt a következtetést nem vonja kétségbe az a körülmény sem, hogy annak a tagállamnak a joga, amelyben az elismerésre hivatkoznak, hasonló szabályt tartalmaz a kérelmek koncentrációjára vonatkozóan. Az imént kifejtett okok miatt ugyanis pusztán az az indok, hogy a két tagállam jogszabályai egybehangzóan rendelkeznek egy ilyen kötelezettségről, nem indokolhatja a 44/2001 rendeletben meghatározott joghatósági szabályok semlegesítését.

64. Mindezekre tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre azt a választ adja, hogy a 44/2001 rendelet 33. és 36. cikkének rendelkezéseit úgy kell értelmezni, hogy az olyan tagállamban hozott bírósági határozat elismerése, amelynek joga a kérelmek koncentrációjára vonatkozó szabályt ír elő, miáltal ugyanazok a felek nem indíthatnak új keresetet olyan követelések tekintetében, amelyeket az eredeti eljárás során is előterjeszthettek volna, nem zárja ki, hogy e második állam bírósága az ilyen követelésekről határozzon, még akkor sem, ha azon tagállam joga, amelyben az elismerésre hivatkoznak, hasonló szabályt tartalmaz a kérelmek koncentrációjára vonatkozóan.

65. Mivel a kérelmek koncentrációjára vonatkozó nemzeti eljárási szabály nem minősül a valamely tagállamban hozott határozathoz fűződő jogerő meghatározása szempontjából hatásos kritériumnak, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második és harmadik kérdésben foglaltaknak megfelelően azt kell meghatározni, hogy az ilyen határozat milyen alapon kapcsolódik a második tagállam bírósága előtt folyó új eljárás során előterjesztett követelésekhez.

[36] Lásd ebben az értelemben: Gothaer ítélet 35. pontja, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

C. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második és harmadik kérdésről

1. A kérdések átfogalmazásáról

66. A kérdést előterjesztő bíróság második, két részből álló kérdését arra az esetre teszi fel, ha az első kérdésre nemleges választ kell adni.

67. E bíróság először is arra a kérdésre vár választ, hogy egy olyan keresetnek, mint az egyesült királysági „unfair dismissal” miatti kereset, megegyezik-e a jogalapja és a tárgya az olyan keresetével, mint a francia jog szerinti, valós és komoly ok nélküli elbocsátás miatti kereset, amely folytán elfogadhatatlanok a munkavállaló által azt követően, hogy tekintetében az Egyesült Királyságban az „unfair dismissal”-t megállapító és ennek alapján „compensatory award”-t megítélő határozat került meghozatalra, a francia bíróság előtt előterjesztett, valós és komoly ok nélküli elbocsátás miatti kártérítés, felmondási idő megváltása és végkielégítés iránti kérelmek.

68. Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi, hogy különbséget kell-e tenni e tekintetben a valós és komoly ok nélküli elbocsátás miatti kártérítés, amelynek jogalapja és tárgya azonos lehet a „compensatory award” tárgyával és jogalapjával, illetve a végkielégítés és a felmondási idő megváltása között, amelyek a francia jogban akkor járnak, ha az elbocsátás valós és komoly okon alapul, azonban nem járnak a súlyos kötelességszegésen alapuló elbocsátás esetén.

69. Harmadik kérdésével, amelyet szintén az első kérdésre adott nemleges válasz esetére tesz fel, a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy a 44/2001 rendelet 33. és 36. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy egy, az egyesült királyságban szabályozott „unfair dismissal” miatti keresethez hasonló keresetnek, illetve a munkaszerződésben előírt bónuszok vagy jutalmak megfizetése iránti keresetnek azonos a jogalapja és a tárgya, amennyiben e keresetek a felek között fennálló egyazon szerződéses jogviszonyon alapulnak.

70. E kérdések vizsgálata során először is megjegyzem, hogy a második kérdés arra kéri a Bíróságot, hogy részletesen vizsgálja meg a brit, illetve a francia jog által előírt kártérítést annak meghatározása érdekében, hogy az „unfair dismissal” miatti keresetnek és a valós és komoly ok nélküli elbocsátásra vonatkozó keresetnek ugyanaz-e a jogalapja és a tárgya. Ezt követően megjegyzem, hogy a harmadik kérdés, amennyiben az „unfair dismissal” miatti kereset és a munkaszerződésben előírt jutalmak vagy bónuszok megfizetése iránti kereset jogalapjának és tárgyának azonosságára vonatkozik, az alapügyben szóban forgó szabályozás lényegi tartalmának elemzését is magában foglalja.

71. Véleményem szerint ebből az következik, hogy ezek a kérdések az alapeljárás tárgyát képező egyesült királyságbeli és francia jogszabályok technikai rendelkezéseinek megértését, majd összehasonlítását teszik szükségessé. Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bíróságnak nincs hatásköre a nemzeti jog értelmezésére, mivel az kizárólag a kérdést előterjesztő bíróságra tartozik [37].

[37] Lásd ebben az értelemben: 2022. április 7-i IFAP ítélet (C-447/20 és C-448/20, EU:C:2022:265, 100. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

72. Ugyanakkor emlékeztetni kell arra, hogy az ugyancsak állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködés keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ adjon. Ennek érdekében a Bíróságnak adott esetben át kell fogalmaznia a feltett kérdéseket[38].

73. A jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből[39] kitűnik, hogy az alapeljárásban szóban forgó nemzeti szabályozások tartalmának összehasonlításán túlmenően a kérdést előterjesztő bíróság a jogvita eldöntésének feltételéül szolgáló elismerésre való hivatkozással összefüggésben a „jogalap" és a „tárgy" fogalmának[40] a 44/2001 rendelet 33. és 36. cikkének rendelkezései alapján történő értelmezésére vonatkozó kérdést tesz fel. Pontosabban e bíróság lényegében azt kérdezi, hogy annak megállapítása érdekében, hogy az ugyanazon munkaszerződéssel kapcsolatos kereseteknek ugyanaz-e a jogalapja és a tárgya, különbséget kell-e tenni a munkaszerződés teljesítésével járó kötelezettségekkel kapcsolatos keresetek és az e szerződés megszüntetésével kapcsolatos konkrét kötelezettségekkel kapcsolatos keresetek között.

74. Mivel a második és a harmadik kérdés szó szerinti jelentésétől eltekintve ezek a kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a kérdést előterjesztő bíróság számára adandó hasznos válasz érdekében javaslom, hogy a Bíróság a kérdéseket a következőképpen fogalmazza át:

Úgy kell-e értelmezni a 44/2001 rendelet 33. és 36. cikkét, hogy ha a valamely tagállamban hozott határozat elismerését egy másik tagállam bírósága előtti olyan jogvitában kérik, amelynek eldöntése az elismeréstől függ, akkor az ugyanazon munkaszerződésen alapuló, az e szerződés teljesítéséből eredő kötelezettségekre és az e szerződés megszegéséből eredő kötelezettségekre vonatkozó kereseteknek ugyanaz a jogalapja és tárgya?

2. Az átfogalmazott kérdésekről

a) Előzetes megfontolások

75. Meg kell említeni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a második tagállamban benyújtott keresetek elfogadhatóságának értékeléséhez a felek, a jogalap és a tárgy azonosságára vonatkozó kritériumra kell hivatkozni. Ezért még az újrafogalmazott kérdés vizsgálata előtt annak ellenőrzése is szükségesnek tűnik, hogy e kritérium hatásos-e.

76. Ezzel kapcsolatban először is meg kell jegyezni, hogy a 44/2001/EK rendelet 33. és 36. cikke nem utal „a felek", „a jogalap" és „a tárgy azonosságának" fogalmaira. Ezzel szemben e fogalmak központi jelentőségűek e rendelet 27. cikkének a perfüggőségre vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazása szempontjából[41].

77. A perfüggőség azt feltételezi, hogy az Unió két, azonos joghatósággal rendelkező bírósága ugyanabban a jogvitában jár el. Ilyen esetben a 44/2001/EK rendelet 27. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[a]mennyiben azonos jogalapból származó, azonos felek között

[38] Lásd ebben az értelemben: 2022. október 13-i DN (családi ellátások visszatérítése) ítélet (C-199/21, EU:C:2022:789, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[39] Különösen az előzetes döntéshozatal iránti kérelem 43. pontjára hivatkozom.

[40] Hangsúlyozni kell, hogy jelen esetben a „felek azonosságának" fogalmára vonatkozóan nem volt vita.

[41] A perfüggőségi szabályok általános rendszerének bemutatása vonatkozásában lásd: Dickinson, A., Lein, E. és Jame, A., *The Brussels I Regulation Recast*, i. m., 11.01. és azt követő bekezdések.

folyamatban lévő eljárásokat [helyesen: azonos jogalapból származó, azonos felek között azonos tárgyban folyamatban lévő eljárásokat] különböző tagállamok bíróságai előtt indítottak, a később megkeresett bíróság az elsőként megkeresett bíróság joghatósága megállapításáig hivatalból felfüggeszti az eljárást [helyesen: az a bíróság, amelyhez később fordultak, hivatalból felfüggeszti az eljárást azon bíróság joghatóságának megállapításáig, amelyhez elsőként fordultak]". Amint azt rendelet (15) preambulumbekezdése kifejti, a perfüggőségre vonatkozó szabályok meghozatalára a párhuzamos eljárások lehetőségének a minimumra történő csökkentése és az egymással összeegyeztethetetlen határozatok két tagállamban történő meghozatalának elkerülése érdekében került sor.

78. A perfüggőségre vonatkozó rendelkezések tehát megfelelnek a 44/2001 rendelet általános rendszerének. A tagállamok bíróságai közötti kölcsönös bizalom elvét és a határozatok szabad mozgásának célkitűzését veszélyeztetné ugyanis egy olyan önálló mechanizmus hiánya, amely képes megakadályozni az ugyanazon jogvitával kapcsolatos, egymással versengő eljárások kialakulását [42].

79. E tekintetben a perfüggőség szorosan kapcsolódik a jogerő negatív aspektusához [43]. Az olyan bírósági határozat jogerőre emelkedése ugyanis, amelynek elismerésére a jogvita elbírálásának feltételeként hivatkoznak, megakadályozza, hogy az első tagállam bírósága által eldöntött jogvita egy második tagállam bírósága előtt indított új kereset tárgyát képezze.

80. Ebből következik, hogy a perfüggőségre és az elismerésre vonatkozó szabályok közös célja, hogy hozzájáruljanak az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban hozott bírósági határozat teljes önállóságához, amelyet egy másik tagállamban hozott bírósági határozat nem kérdőjelezhet meg [44].

81. Végül a Bíróság ezen túlmenően erre a kapcsolatra hivatkozott, amikor úgy határozott, hogy az elismerésre vonatkozó rendelkezésekkel összeegyeztethetetlen lenne egy olyan kereset befogadása, amelynek a tárgya megegyezik egy másik tagállam bírósága által már eldöntött keresetével, és amely ez utóbbi kereset feleivel megegyező felek között indult [45]. Érvelésének alátámasztására a Bíróság lényegében hozzátette, hogy az ilyen kereset összeférhetetlensége a perfüggőségre vonatkozó rendelkezésekből következik, amelyek arra az esetre vonatkoznak, amikor „azonos jogalapból származó, azonos felek között azonos tárgyban folyamatban lévő eljárásokról" van szó, és amelyek előírják, hogy annak a bíróságnak, amelyhez később fordultak, az elsőként megkeresett bíróság javára saját joghatóságának hiányát kell megállapítania. Ebből arra következtetett, hogy ezek a rendelkezések annak elkerülésére irányuló szándékra utalnak, hogy két szerződő állam bíróságai egyazon jogvitában döntsenek [46].

82. Egyébiránt, amint azt a Bíróság lényegében megállapította, a perfüggőségre vonatkozó rendelkezések célja a bírósági határozatok elismerésének megkönnyítése azon kockázat megelőzésével, hogy a származási államban hozott határozat elismerését azért tagadják meg, mert az összeegyeztethetetlen egy másik tagállamban ugyanazon felek vonatkozásában hozott határozattal [47].

[42] Lásd ebben az értelemben: 2022. június 20-i London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association ítélet (C-700/20, EU:C:2022:488, 56. és 70. pont).

[43] Lásd e tekintetben: Turmo, A. *L'autorité de la chose jugée en droit de l'Union européenne*, i. m., 182. és az azt követő oldalak.

[44] Ez a tilalom a 44/2001 rendelet 36. cikkében foglalt, a külföldi ítélet érdemi felülvizsgálatára vonatkozó tilalomból következik.

[45] 1976. november 30-i de Wolf ítélet (42/76, EU:C:1976:168, 10. pont); 1987. december 8-i Gubisch Maschinenfabrik ítélet (144/86, a továbbiakban: Gubisch ítélet, EU:C:1987:528, 9. pont).

[46] 1976. november 30-i de Wolf ítélet (42/76, EU:C:1976:168,11. és 12. pont).

[47] Gubisch ítélet, 8. és 18. pont.

83. E tekintetben emlékeztetek arra, hogy az elismerés megtagadásának a 44/2001 rendelet 34. cikkében említett indokai közé tartozik egyrészt az azon tagállamban azonos felek közötti jogvitában hozott határozattal való összeegyeztethetetlenség, amelyben az elismerést kérik[48], másrészt az egy másik államban hozott korábbi határozattal való összeegyeztethetetlenség[49].

84. Ez a célkitűzés, valamint az, hogy a különböző nemzeti rendelkezések közelítéséből nem lehet a perfüggőség közös értelmezésére[50] következtetni, arra késztette a Bíróságot, hogy kidolgozza „a fél", „a jogalap" és „a tárgy azonossága" fogalmának önálló értelmezését[51].

85. Ezzel együtt a perfüggőségre és a határozat elismerésének megtagadására vonatkozó szabályok nem terjednek ki a 44/2001 rendelet 33. cikkének (3) bekezdésében említett konkrét esetre.

86. Ugyanis, bár a perfüggőség az egymásnak ellentmondó határozatok, és ezáltal az olyan esetek előfordulásának megelőzését szolgálja, amelyekben a jogerő alóli kivételre lehetne hivatkozni, vannak olyan helyzetek, amelyekben az említett rendelet 27. cikkének rendelkezései nem alkalmazhatók, vagy azért, mert a másodikként eljáró bíróság elmulasztotta e rendelkezés alkalmazását, vagy azért, mert párhuzamos eljárások hiányában a perfüggőségre nem lehetett volna hasznosan hivatkozni.

87. Hasonlóképpen, az elismerés megtagadása csak akkor alkalmazható, ha a jogerőre való hivatkozás nem merült fel a második eljárásban, és a két ténylegesen meghozott határozat összeegyeztethetetlen.

88. A 44/2001 rendelet 33. cikkének (3) bekezdésében említett eset egy olyan köztes és önálló helyzetnek felel meg, amikor egy tagállamban hozott ítélet elismerését azért kérik egy másik tagállami bíróság előtt olyan jogvitában, amelynek eldöntése az elismeréstől függ, hogy meghiúsítsák az ez utóbbi tagállam bírósága előtt folyamatban lévő ügyben előterjesztett kérelmeket.

89. Ilyen esetben annak a bíróságnak, amely előtt a jogerő alóli kivételre hivatkoznak, rendelkeznie kell olyan egyszerű összehasonlítási kritériumokkal, amelyek lehetővé teszik számára, hogy döntsön az előtte lévő állítások elfogadhatóságáról. Ebből a szempontból az összehasonlítás központi eleme az, hogy az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bírósági határozatában eldöntött vitás kérdések megegyeznek azokkal, amelyeket a másik tagállam bírósága elé terjesztettek. Márpedig, az imént említett mechanizmusok közös céljára tekintettel ez az azonosság logikusan feltételezi az egyes eljárásokban szereplő feleknek, valamint ezen eljárások jogalapjának és tárgyának összekapcsolását.

[48] 44/2001 rendelet 34. cikkének (3) bekezdése.

[49] A 44/2001/EK rendelet 34. cikkének (4) bekezdése szerint a határozat nem ismerhető el, amennyiben összeegyeztethetetlen más tagállamban vagy harmadik államban, azonos jogalapból származó, azonos felek közötti eljárásban hozott korábbi határozattal, feltéve, hogy a korábbi határozat a címzett tagállamban az elismerés feltételeinek megfelel. Az e cikkben említett „jogalap" és „tárgy" fogalmát ugyanúgy kell értelmezni, mint a perfüggőség esetében. Lásd e tárgyban: Gaudemet-Tallon, H. és Ancel, M.É., *Compétence et exécution des jugements en Europe*, i. m., 645. o.; Requejo Isidro, M., *Brussels I bis: a commentary on Regulation (EU) nº 1215/2012*, i. m., 661. és az azt követő oldalak; Dickinson A., Lein E. és Jame A., *The Brussels I Regulation Recast*, i. m., 13.366. bekezdés.

[50] Ezzel kapcsolatban megjegyzem, hogy a 44/2001 rendelet 27. cikkének több olyan nyelvi változata van, amelyben nem szerepel a „jogalap" és a „tárgy" szó. Az angol nyelvi változat a „same cause of action", a német változat a „desselben Anspruchs", az észt változat a „hagide põhjal menetlusi" kifejezést használja. Ezek a különbségek a különböző nemzeti jogrendekben a „perfüggőség" fogalmának eltérő megközelítését tükrözik.

[51] Gubisch ítélet, 10. és 11. pont.

90. Ennek megfelelően a perfüggőséggel kapcsolatban alkalmazandó, a felek, a jogalap és a tárgy azonosságára vonatkozó kritérium átvételét megfelelőnek látom ahhoz, hogy a nemzeti bíróság számára az uniós jog által meghatározott olyan eszközt lehessen biztosítani [52], amely megfelel azon igénynek, hogy megelőzhető legyen a más uniós bíróság által már elbírált jogvita megismétlése.

91. Mindemellett hangsúlyozni kell, hogy ez a kritérium csak arra szolgál, hogy a bíróság ellenőrizhesse azt, hogy az elé terjesztett keresetet valamely tagállam bírósága már elbírálta-e, így ennek alkalmazása nem érintheti az elismerés hatásait, amelyek külön rendszer részét képezik.

92. Más szavakkal úgy vélem, hogy míg az egyik tagállam bírósága előtt előterjesztett keresetek elfogadhatóságának vizsgálata a felek, a jogalap és a tárgy azonosságán alapuló összehasonlítást foglal magában, addig az eredeti bírósági ítélet joghatásait, amelynek elismerésére az új eljárás feltételeként hivatkoznak, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően mindig kizárólag az eredeti eljárás helye szerinti állam joga alapján kell meghatározni.

93. Véleményem szerint a két megoldás összhangban van egymással. Úgy vélem ugyanis, hogy ez az összehasonlító megközelítés alkalmas a határozatot a meghozatala szerinti tagállamban megillető önállóság és hatékonyság megőrzésére, mivel kizárja annak lehetőségét, hogy egy másik tagállamban benyújtott fellebbezéssel megkérdőjelezzék.

94. Mindezen megfontolások fényében úgy látom, hogy az átfogalmazott kérdések vizsgálata során az elismerésre vonatkozó szabályok figyelembevételével át kell venni a 44/2001 rendelet 27. cikkének alkalmazása céljából a „jogerő” és a „tárgy” fogalmára vonatkozóan a Bíróság által megállapított értelmezést.

b) A jogalap és a tárgy azonosságáról

95. A jogalap azonosságát illetően a Bíróság megállapította, hogy a perfüggőségre vonatkozó szabályok értelmében ez a feltétel akkor teljesül, ha a felek közötti jogviták ugyanazon a szerződéses jogviszonyon alapulnak [53]. Általánosabb megközelítésben a Bíróság szerint a „jogalap” magában foglalja a kérelem alapjául felhozott tényállást és jogszabályokat [54].

96. E meghatározás alapján úgy vélem, hogy aligha lehet kétséges, hogy az Employment Tribunal (munkaügyi bíróság) által elbírált kereseteknek és a francia bíróságok elé terjesztett kereseteknek azonos a jogalapja, mivel ténybeli alapjuk a felek közötti munkaszerződés felmondásából, jogi alapjuk pedig az e szerződésből eredő kötelezettségekből áll.

97. A tárgynak a 44/2001 rendelet 27. cikke értelmében vett azonosságát illetően a Bíróság először is megállapította, hogy az nem korlátozódhat két kérelem formális azonosságára [55].

[52] Ezt az önálló megközelítést annál is inkább szükségesnek látom, mivel a nemzeti jogszabályokban található eltérő megközelítések miatt a nemzeti bíráknak szükségük van egy homogén összehasonlítási eszközre.

[53] Gubisch ítélet, 15. pont Ebben az ügyben a jogviták ugyanarra az ingóságok nemzetközi értékesítésére irányuló szerződésre vonatkoztak.

[54] Lásd: 2017. október 19-i Merck ítélet (C-231/16, EU:C:2017:771, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). E meghatározás alapján a Bíróság például úgy ítélte meg, hogy a különálló, de azonos szövegű szállítási szerződések alapján benyújtott, ugyanazon ömlesztve szállított, és azonos körülmények között megsérült árukra vonatkozó igények azonos jogalapon alapulnak. Lásd még: 1994. december 6-i Tatry ítélet (C-406/92, EU:C:1994:400, 40. pont).

[55] Gubisch ítélet, 17. pont.

98. E tekintetben a Bíróság úgy vélte, hogy az ingóságok nemzetközi értékesítésére irányuló szerződések esetében a szerződés teljesítése iránti kérelem célja a szerződés érvényessé tétele, a megsemmisítés és a felbontás iránti kérelem célja pedig éppen a szerződés érvénytelenné tétele. Ebből arra következtetett, hogy a szerződés kötelező ereje áll mindkét jogvita középpontjában, és hogy a követelések ugyanazon a tárgyon alapulnak [56].

99. A Bíróság ezt követően pontosította, hogy a tárgy a kérelem céljával azonosítható, mivel a „tárgy" fogalmát nem lehet a két kérelem formális azonosságára korlátozni, és hogy e tekintetben az egyes jogviták felpereseinek kereseti kérelmeit kell figyelembe venni [57]. E jelentést figyelembe véve a Bíróság úgy tekinti, hogy ezt a fogalmat tágan kell értelmezni [58].

100. E meghatározás alapján a Bíróság a „tárgy" fogalmát kazuisztikusan közelítette meg [59]. A Bíróság tehát megállapította, hogy azonos a jogalapja és azonos a tárgya az alperesnek adott kárért való felelőssége megállapítására és e címen kártérítés fizetésére kötelezésére irányuló keresetnek és ugyanezen alperesnek adott kárért való felelőssége hiányának megállapítására irányuló keresetének [60]. Ugyanez *a fortiori* igaz akkor is, ha a követelések ugyanannak a kárnak a megtérítésére irányulnak [61]. Ezzel szemben kizárta a tárgy azonosságát olyan kérelmek esetében, amelyek közül az egyik az alperes felelősségének megállapítására, a másik pedig – a felelősség megállapítása esetén –a kártérítés összegének korlátozására irányul [62].

101. Ezekből a példákból következik, hogy a „tárgy" tágan értelmezett fogalmával összefüggésben a Bíróság a kérelmek célját a meghozandó határozatok lehetséges hatásainak figyelembe vételével elemzi annak érdekében, hogy elkerülje a két tagállamban hozott határozatok közötti összeegyeztethetetlenség kockázatát.

102. Mindemellett a tárgy azonosságának e meghatározását át kell ültetni az elismerésre vonatkozó szabályokra. E tekintetben megjegyzem, hogy a perfüggőség a 44/2001 rendelet által hatáskörrel rendelkezőnek minősített két bíróság egyidejű megkeresését feltételezi. Ilyen körülmények között, amikor két eljárást párhuzamosan folytatnak, logikusan az egyidejűleg folyamatban lévő kérelmek céljait kell megismerni.

[56] Gubisch ítélet, 16. pont Ezt a megoldást azonban a jogtudományban bírálták, többek között azon az alapon, hogy a semmisség megállapítására és a szerződés teljesítésére irányuló kereseteknek alapvetően eltér a tárgya, és hogy a kötelező erő fogalmának alkalmazása azzal a következménnyel járhat, hogy a perfüggőség minden esetben fennáll, ha két követelés ugyanarra a szerződésre vonatkozik. Lásd e tárgyban: Gaudemet-Tallon, H. és Ancel, M.É., *Compétence et exécution des jugements en Europe*, i.m. 353. o.

[57] 2017. október 19-i Merck ítélet (C-231/16, EU:C:2017:771, 39. és 41. pont, valamint az idézett ítélkezési gyakorlat). Hangsúlyozni kell azonban, hogy az érintett felperesek szándékát kell figyelembe venni, az alperes által védekezésül felhozott jogalapok kizárásával. Lásd: 2003. május 8-i Gantner Electronic ítélet (C-111/01, EU:C:2003:257, 32. pont). Nemrégiben a Bíróság arra is emlékeztetett, hogy egy viszontkereset nem keverhető össze egy egyszerű védekezési jogalappal. Lásd: 2022. október 13-i Gemeinde Bodman-Ludwigshafen ítélet (C-256/21, EU:C:2022:786, 38. pont).

[58] Lásd ebben az értelemben: 2015. október 22-i Aannemingsbedrijf Aertssen és Aertssen Terrassements ítélet (C-523/14, EU:C:2015:722, 45. pont).

[59] Úgy tűnik számomra, hogy ebben a tekintetben nem tipikusak azok az ítéletek, amelyekben a Bíróság a 44/2001 rendelet 27. cikke szerinti tárgy fogalmának meghatározását követően a tárgy azonosságát az uniós jog más jogi aktusaiban a perfüggőség vonatkozásában megállapított szabályok alapján elemezte. Ez különösen igaz a 2017. október 19-i Merck ítéletben, amelyben a Bíróság az európai uniós védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet (HL 2009. L 78., 1. o., helyesbítés: HL 2017. L 142., 104.o.) 109. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján az uniós és a nemzeti védjegyeken alapuló keresetek azonosságáról döntött.

[60] 1994. december 6-i Tatry ítélet (C-406/92, EU:C:1994:400, 45. pont). Lásd ugyanebben az értelemben: 2012. október 25-i Folien Fischer és Fofitec ítélet (C-133/11, EU:C:2012:664, 49. pont); 2013. december 19-i Nipponka Insurance ítélet (C-452/12, EU:C:2013:858, 42. pont).

[61] Lásd analógia útján: 2015. október 22-i Aannemingsbedrijf Aertssen és Aertssen Terrassements ítélet (C-523/14, EU:C:2015:722, 46. pont).

[62] 2004. október 14-i Mærsk Olie & Gas ítélet (C-39/02, EU:C:2004:615, 35. pont).

103. Amennyiben az elismerést a jogerő alóli kivételre való hivatkozással kérik, alapvetően azt kell ellenőrizni, hogy a második tagállam bírósága előtt előterjesztett kérelmek nem fedik-e az első tagállamban korábban elbírált ügyeket.

104. Véleményem szerint az ilyen feladat annak megállapítását jelenti, hogy az az eredmény, amelyet a felperes az új kereset benyújtásával elérni remél, nem ütközik-e – akár potenciálisan is – az eredeti határozatban eldöntött jogvita tartalmával.

105. Ebből következik, hogy a jogvita eldöntésének feltételéül szolgáló elismerés keretében a tárgy azonosságának ellenőrzését egyrészt az első tagállam bírósága elé terjesztett és általa elbírált kereseti kérelmek, másrészt a második tagállam előtti eljárásban előterjesztett kereseti kérelmek tartalma és célja közötti szigorú összehasonlítás alapján kell elvégezni.

106. Ezen elemek alapján úgy tűnik számomra, hogy a munkaszerződés megszüntetésére és a munkaszerződés teljesítésére irányuló keresetek tárgya főszabály szerint nem azonos. A munkaszerződés megszüntetésével és annak pénzügyi következményeivel kapcsolatos, valamely tagállam bírósága által eldöntött jogvita ugyanis nem érinti az e szerződés alapján a munkavégzésért járó összegek kifizetésére vonatkozó követeléseket.

107. Mindemellett az ilyen tárgyi eltérés semmiképpen sem kérdőjelezi meg a második tagállam bíróságának azon kötelezettségét, hogy az ügy érdemében való döntés során figyelembe vegye az első tagállamban hozott ítélet hatásait. Így az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetben a munkaszerződés teljesítésével kapcsolatos díjazási igényt elbíráló bíróság köteles figyelembe venni az eredeti határozatnak a felperes munkabérigényére vonatkozó lehetséges következményeit [63].

108. E megfontolások alapján azt javaslom, hogy a Bíróság a második és a harmadik átfogalmazott kérdésre úgy válaszoljon, hogy a 44/2001 rendelet 33. és 36. cikkét úgy kell értelmezni, hogy ha valamely tagállamban hozott határozat elismerését egy másik tagállam bírósága előtti olyan jogvitában kérik, amelynek eldöntése az elismeréstől függ, akkor az ugyanazon munkaszerződésen alapuló, az e szerződés teljesítéséből eredő kötelezettségekre és az e szerződés megszegéséből eredő kötelezettségekre vonatkozó kereseteknek ugyanaz a jogalapja, de nem ugyanaz a tárgya.

VI. Végkövetkeztetés

109. A fenti megfontolásokra tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság a Cour de cassation (semmítőszék, Franciaország) előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseire a következő választ adja:

1) A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 33. és 36. cikkének rendelkezéseit

   a következőképpen kell értelmezni:

[63] Ez az az eset, amikor a származási állam jogával összhangban az eredeti határozatban meghatározzák a munkaszerződés megszűnésének időpontját, ami valószínűleg hatással lesz a díjazás esedékességének időpontjára.

az olyan tagállamban hozott bírósági határozat elismerése, amelynek joga a kérelmek koncentrációjára vonatkozó szabályt ír elő, miáltal ugyanazok a felek nem indíthatnak új keresetet olyan követelések tekintetében, amelyeket az eredeti eljárás során is előterjeszthettek volna, nem zárja ki, hogy e második állam bírósága az ilyen követelésekről határozzon, még akkor sem, ha azon tagállam joga, amelyben az elismerésre hivatkoznak, hasonló szabályt tartalmaz a kérelmek koncentrációjára vonatkozóan.

2) A 44/2001 rendelet 33. és 36. cikkét

a következőképpen kell értelmezni:

ha valamely tagállamban hozott határozat elismerését egy másik tagállam bírósága előtti olyan jogvitában kérik, amelynek eldöntése az elismeréstől függ, akkor az ugyanazon munkaszerződésen alapuló, az e szerződés teljesítéséből eredő kötelezettségekre és az e szerződés megszegéséből eredő kötelezettségekre vonatkozó kereseteknek ugyanaz a jogalapja, de nem ugyanaz a tárgya.